

20 Σεπτεμβρίου, 1996

[ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ/ Ή ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 935/95)

Εκτοπισθέντες — Έννοια και ερμηνεία — Διαστολή μεταξύ του θεωρούμενου εκτοπισθέντος λόγω διαμονής και του θεωρούμενου λόγω επαγγέλματος — Πλάνη ως προς τη δεύτερη έννοια στην κριθείσα περίπτωση — Περιστάσεις.

5

Η αιτήτρια προσέφυγε κατά της ακύρωσης της έγκρισης οικονομικής βοήθειας από τους καθ' ων η αίτηση με την αιτιολογία ότι αυτή ήταν τέκνο εκτοπισθέντος που έλαβε αυτό τον χαρακτηρισμό συνεπεία εγκατάστασης άμεσα συνδεδεμένης με το επάγγελμά του και όχι συνεπεία συνήθους διαμονής

10

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

Είναι σαφές εν προκειμένω πως ο πατέρας της αιτήτριας δε βρισκόταν στη Μόρφου λόγω του επαγγέλματός του. Αυτή η έννοια αναφέρεται στην περίπτωση προσώπων οι οποίοι μεταβαίνουν σε ορισμένο τόπο για να ασκήσουν το επάγγελμά τους. Προϋποτίθεται η ύπαρξη επαγγέλματος για την άσκηση του οποίου πραγματοποιείται η διαμονή σε ορισμένο τόπο. Στην ίδια την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου δίδονται παραδείγματα, ενδεικτικά της ορθής προσέγγισης. Γίνεται ειδική αναφορά σε αστυνομικούς, εκπαιδευτικούς, δημοσίους υπαλλήλους και ξενοδοχειακούς υπαλλήλους. Ο πατέρας της αιτήτριας δε μετέβη στη Μόρφου λόγω του επαγγέλματός του. Δεν

15

20

ασκούσε κάποιο επάγγελμα οι ανάγκες του οποίου τον έφεραν εκεί. Όλα τα στοιχεία δείχνουν πως μετέβη στη Μόρφου για να αναζητήσει εκεί επαγγελματική αποκατάσταση και για να την καταστήσει, όπως και τελικά έκαμε, τόπο της μόνιμης κατοικίας, του ίδιου στην αρχή και της οικογένειάς του στη συνέχεια. Πάνω στη βάση των καθιερωμένων κριτηρίων, ο αιτητής ήταν τόσο μόνιμος κάτοικος Μόρφου όσο χιλιάδες άλλοι που εγκατέλειψαν μόνιμα τα χωριά τους για να αναζητήσουν καλύτερη τύχη σε αστικά κέντρα και που είναι γνωστό ότι συνθέτουν πλέον, κατά μεγάλο μέρος, τον πληθυσμό τους.

Επιπλέον, δεν μπορεί να λεχθεί ότι ο πατέρας της αιτήτριας “είχε το σπίτι του” στις ελεύθερες περιοχές. Ήταν το σπίτι των γονιών του στα Πηγαίγια, από τους οποίους, όπως προκύπτει, ανεξαρτητοποιήθηκε από τα πρώτα χρόνια της εφηβείας του. Το γεγονός ότι ο ίδιος και η σύζυγός του είχαν μικρή κτηματική περιουσία στα Πηγαίγια δεν αλλάζει τα πράγματα αφού από το σύνολο των στοιχείων δεν ήταν εύλογα επιτρεπτό να θεωρηθεί ότι βρισκόταν στη Μόρφου “λόγω του επαγγέλματός του”. Η φράση “ενώ.....γενικά η περιουσία του βρισκόταν στις ελεύθερες περιοχές” πρέπει να διαβάζεται *adjustem generis* προς τα προηγούμενα, ειδικά προς την αναφορά στο “σπίτι” του προσώπου το οποίο, παρά τη διαμονή του σε ορισμένο τόπο, εξακολουθεί να βρίσκεται στις ελεύθερες περιοχές. Δεν αναγάγει την ύπαρξη τέτοιας περιουσίας, η οποία μπορεί να βρίσκεται οπουδήποτε, σε αυτοτελές στοιχείο προσδιοριστικό της συζητούμενης έννοιας.

Με βάση τα γεγονότα της υπόθεσης, ο πατέρας της αιτήτριας δεν μπορούσε να χαρακτηριστεί ως πρόσωπο που διέμενε στη Μόρφου λόγω του επαγγέλματός του, με την έννοια των κριτηρίων που υιοθέτησε το Υπουργικό Συμβούλιο. Αποκαλύπτεται σε τελική ανάλυση πλάνη ως προς αυτή την έννοια, πλάνη δηλαδή περί το Νόμο και η προσβαλλόμενη απόφαση που ήταν το αποτέλεσμα της, είναι άκυρη.

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.

35 Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Διευθυντή Υπηρεσίας Μερίμνης με την οποία ακυρώθηκε η έγκριση της Αιτήτριας για παραχώρηση οικονομικής βοήθειας προς αυτοστέγάσή της σε ιδιόκτητο οικόπεδο.

Α. Ευσταθίου, για την Αιτήτρια.

Α. Χριστοφόρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων

η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Η προσφυγή αφορά στην απόφαση 5
ημερομηνίας 24 Αυγούστου 1995 που γνωστοποιήθηκε στην αιτή-
τρια από την Υπηρεσία Μερίμνης και Αποκαταστάσεως Εκτοπι-
σθέντων με την οποία ακυρώθηκε η έγκρισή της (που της γνωστο-
ποιήθηκε από τον Έπαρχο Πάφου με επιστολή ημερομηνίας 27
Ιουνίου 1995) για παραχώρηση οικονομικής βοήθειας προς αυτο- 10
στέγασή της σε ιδιόκτητο οικόπεδο, με την ακόλουθη αιτιολογία:

“Γιατί από την Υπηρεσία Εγγραφής του Υπουργείου Εσωτερι-
κών θεωρηθήκατε εκτοπισθείσα λόγω του επαγγέλματος του
πατέρα σας. Ως εκ τούτου σύμφωνα με την από 20.4.1994 από- 15
φαση του Υπ. Συμβουλίου δεν καλύπτεσθε από τα ισχύοντα
κριτήρια”.

Η αιτήτρια επικαλείται παράλειψη διεξαγωγής δέουσας έρευ- 20
νας και έλλειψη επαρκούς αιτιολογίας αλλά αυτά εμφανώς δεν ευ-
σταθούν. Προηγήθηκε εκτεταμένη έρευνα, τα αποτελέσματα της
οποίας καταγράφονται με λεπτομέρεια σε σημειώματα στο φάκε-
λο, και, τελικά, τα γεγονότα όπως τα προβάλλει η αιτήτρια δεν δια-
φέρουν από αυτά. Η αιτιολογία αναφέρεται στην ίδια την απόφα- 25
ση. Όσα δε κρίθηκαν ότι δικαιολογούσαν τη θέωση της αιτή-
τριας ως “εκτοπισθείσας λόγω του επαγγέλματος του πατέρα της”
περιέχονται στο φάκελο, ο οποίος την συμπληρώνει.

Το ουσιαστικό από τα ζητήματα που εγείρονται κατευθύνεται 30
προς το ευλόγως επιτρεπτό της απόφασης, ενόψει των παραδε-
κτών γεγονότων. Οι δυο πλευρές συζήτησαν το θέμα με αναφορά
στα κριτήρια που έθεσε το Υπουργικό Συμβούλιο στις 20 Απριλί-
ου 1994 σε σχέση με την επέκταση της παροχής βοηθήματος όχι μό-
νο στην “οργανική” οικογένεια αλλά και στα παιδιά εκτοπισθέ- 35
ντων. Καθορίστηκε πως πρόσωπα που βρισκόνταν πριν την τουρ-
κική εισβολή σε κατεχόμενες περιοχές λόγω του επαγγέλματός
τους ενώ το σπίτι και γενικά η περιουσία τους βρισκόταν στις
ελεύθερες περιοχές, δικαιούνται του βοηθήματος, όχι όμως και τα
παιδιά τους.

40
Οι γονείς της αιτήτριας κατοικούσαν στη Μόρφου κατά την
τουρκική εισβολή και αναγνωρίζεται ότι οι ίδιοι δικαιούνται σε
βοήθημα ως εξτρεμισθέντες. Το ερώτημα ήταν αν ο πατέρας της αι-
τήτριας “βρισκόταν στη Μόρφου λόγω του επαγγέλματός του” και

συναφώς αν η αιτήτρια ήταν εκτοπισθείσα “λόγω του επαγγέλματος του πατέρα της”.

5 Μεταφέρω τα ουσιώδη γεγονότα όπως τα καταγράφει η διοίκηση στο φάκελο. Ο πατέρας της αιτήτριας γεννήθηκε στο χωριό Πηγαίνα το 1950. Σύμφωνα με τον κοινοτάρχη του χωριού ο πατέρας της αιτήτριας “από μικρής ηλικίας (ο ίδιος ανέφερε το 13ο έτος της ηλικίας του) έφυγε από το χωριό και διέμενε στη Μόρφου όπου εργαζόταν. Μαρτυρίες που εξασφαλίστηκαν τον εμφανίζουν να διέμενε και να εργαζόταν στη Μόρφου συνεχώς και αδιαλείπτως έκτοτε, με μόνη διακοπή την περίοδο μεταξύ της 22ας Ιανουαρίου 1968 και 20ης Φεβρουαρίου 1970, όταν υπηρέτησε στην Εθνική Φρουρά. Το 1971 νυμφεύθηκε τη σύζυγό του που επίσης καταγόταν από τα Πηγαίνα και μαζί συνέχισαν να διαμένουν σε 15 διάφορα σπίτια, δωμάτια για την ακρίβεια, που ενοικίαζαν. Ο πατέρας της αιτήτριας ασκούσε, σύμφωνα με μαρτυρίες που περισυνηλέγησαν, το επάγγελμα του καρφωτή κάσιων στη “ΣΟΔΕΜ” αλλά αναφέρεται και ως φθαρτέμπορος. Η σύζυγός του δεν εργαζόταν. Ήταν εγγεγραμμένη στο όνομά τους μικρή κτηματική περιουσία στα Πηγαίνα. Η αιτήτρια μαζί με το σύζυγό της κατοικούν 20 από το 1974 σε σπίτι στα Πηγαίνα που ανήκει στους γονείς του πατέρα της.

25 Με σημείωμα λειτουργού ημερομηνίας 2 Φεβρουαρίου 1995, με το οποίο συμφώνησε δεύτερος, ανώτερος προφανώς λειτουργός, υποβλήθηκε εισήγηση να θεωρηθεί ο πατέρας της αιτήτριας “εκτοπισθείς λόγω μακράς παραμονής στη Μόρφου”. Δεν επεκράτησε στο τέλος αυτή η άποψη και νομίζω κακώς. Είναι σαφές πως ο πατέρας της αιτήτριας δεν βρισκόταν στη Μόρφου λόγω του επαγγέλματός του. Αντιλαμβάνομαι αυτή την έννοια να αναφέρεται 30 στην περίπτωση προσώπων οι οποίοι μεταβαίνουν σε ορισμένο τόπο για να ασκήσουν το επάγγελμά τους. Προϋποτίθεται η ύπαρξη επαγγέλματος για την άσκηση του οποίου πραγματοποιείται η διαμονή σε ορισμένο τόπο. Στην ίδια την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου δίδονται παραδείγματα, κατά τη γνώμη μου ενδεικτικά της ορθής προσέγγισης. Γίνεται ειδική αναφορά σε αστυνομικούς, εκπαιδευτικούς, δημοσίους υπαλλήλους και ξενοδοχειακούς υπαλλήλους. Ο πατέρας της αιτήτριας δεν μετέβη στη Μόρφου λόγω του επαγγέλματός του. Δεν ασκούσε κάποιο επάγγελμα 40 οι ανάγκες του οποίου τον έφεραν εκεί. Όλα τα στοιχεία δείχνουν πως μετέβη στη Μόρφου για να αναζητήσει εκεί επαγγελματική αποκατάσταση και για να την καταστήσει, όπως και τελικά έκαμε, τόπο της μόνιμης κατοικίας, του ίδιου στην αρχή και της οικογένειάς του στη συνέχεια. Πάνω στη βάση των καθιερωμένων κριτη-

ρίων, ο αιτητής ήταν τόσο μόνιμος κάτοικος Μόρφου όσο χιλιάδες άλλοι που εγκατέλειψαν μόνιμα τα χωριά τους για να αναζητήσουν καλύτερη τύχη σε αστικά κέντρα και που είναι γνωστό ότι συνθέτουν πλέον, κατά μεγάλο μέρος, τον πληθυσμό τους.

5

Επιπλέον, δεν μπορεί να λεχθεί ότι ο πατέρας της αιτήτριας “είχε το σπίτι του” στις ελεύθερες περιοχές. Ήταν το σπίτι των γονιών του στα Πηγαίνα, από τους οποίους, όπως προκύπτει, ανεξαρτητοποιήθηκε από τα πρώτα χρόνια της εφηβείας του. Το γεγονός ότι ο ίδιος και η σύζυγός του είχαν μικρή κτηματική περιουσία στα Πηγαίνα δεν αλλάζει τα πράγματα αφού από το σύνολο των στοιχείων δεν ήταν εύλογα επιτρεπτό να θεωρηθεί ότι βρισκόταν στη Μόρφου “λόγω του επαγγέλματός του”. Η φράση “ενώ.....γενικά η περιουσία του βρισκόταν στις ελεύθερες περιοχές” πρέπει να διαβάζεται edjustem generis προς τα προηγούμενα, ειδικά προς την αναφορά στο “σπίτι” του προσώπου το οποίο, παρά τη διαμονή του σε ορισμένο τόπο, εξακολουθεί να βρίσκεται στις ελεύθερες περιοχές. Δεν αναγάγει την ύπαρξη τέτοιας περιουσίας, η οποία μπορεί να βρίσκεται οπουδήποτε, σε αυτοτελές στοιχείο προσδιοριστικό της συζητούμενης έννοιας.

10

15

20

Με βάση τα γεγονότα της υπόθεσης, ο πατέρας της αιτήτριας δεν μπορούσε να χαρακτηριστεί ως πρόσωπο που διέμενε στη Μόρφου λόγω του επαγγέλματός του, με την έννοια των κριτηρίων που υιοθέτησε το Υπουργικό Συμβούλιο. Αποκαλύπτεται σε τελική ανάλυση πλάνη ως προς αυτή την έννοια, πλάνη δηλαδή περί το Νόμο και η προσβαλλόμενη απόφαση που ήταν το αποτέλεσμα της, είναι άκυρη.

25

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα. Η προσβαλλόμενη απόφαση ακυρώνεται. Τα έξοδα να υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή για να εγκριθούν από το Δικαστήριο.

30

Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται με έξοδα.